

บทที่ 3

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทาง เศรษฐกิจกับความมุ่งหวังของสตรี เกี่ยวกับระดับการศึกษาของบุตร

ปัจจัยทาง เศรษฐกิจที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อความมุ่งหวังของสตรี เกี่ยวกับระดับการศึกษาของบุตร มี 2 ตัวแปร คือ ประเภทอาชีพของสตรี และสถานภาพทางทรัพย์สินของครัวเรือน ซึ่งจะวิเคราะห์ทีละตัวแปรดังต่อไปนี้

1. ประเภทอาชีพของสตรี

ผลงานวิจัยที่ผ่านมา แสดงว่า ระดับการศึกษาของบุตรและความมุ่งหวังของบิดามารดา เกี่ยวกับระดับการศึกษาของบุตร มีความสัมพันธ์กับประเภทอาชีพของบิดามารดา กล่าวคือ บุตรที่มาจากครอบครัวที่บิดามารดาประกอบอาชีพที่ต้องใช้ทักษะระดับสูง (ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นผู้ประกอบการ อาชีพนอกภาค เกษตรกรรม) มักจะได้รับการศึกษาระดับสูงด้วย ในทำนองเดียวกัน ความมุ่งหวังของสตรีเกี่ยวกับระดับการศึกษาของบุตร ก็น่าจะเกี่ยวข้องกับอาชีพของสตรีด้วย ดังนั้น จึงตั้งสมมติฐานเพื่อ เป็นแนวทางสำหรับการศึกษาเรื่องนี้ว่า "สตรีที่ประกอบอาชีพนอกภาค เกษตรกรรม จะมุ่งหวังให้บุตร เรียนจบในระดับที่สูงกว่าสตรีที่ประกอบอาชีพในภาค เกษตรกรรม" ผลการศึกษาปรากฏในรายละเอียดดังนี้

1.1 กลุ่มสตรีที่มีบุตรกำลัง เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ข้อมูลในตารางที่ 17 แสดงว่า ร้อยละ 40.4 ของสตรีที่ประกอบอาชีพในภาค เกษตรกรรมมุ่งหวังให้บุตรเรียนจบในระดับประถมศึกษา และมีเพียงร้อยละ 9.6 เท่านั้นที่ตอบว่าต้องการให้บุตรเรียนจบในระดับที่สูงกว่ามัธยมศึกษา ซึ่งตรงกันข้ามกับสตรีที่ประกอบอาชีพนอกภาค เกษตรกรรม ที่มุ่งหวังให้บุตรของตนเรียนจบในระดับประถมศึกษาเพียงร้อยละ 16.5 และร้อยละ 37.6 มุ่งหวังให้บุตรเรียนจบในระดับที่สูงกว่าระดับมัธยมศึกษา แต่มีข้อน่าสังเกตว่าสตรีที่ประกอบอาชีพในภาค เกษตรกรรมมุ่งหวังให้บุตรเรียนจบในระดับมัศึกษามากกว่าสตรีที่ประกอบอาชีพนอกภาค เกษตรกรรม อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของจำนวนปีที่สตรีมุ่งหวังให้บุตรเรียน จะพบความแตกต่างในแต่ละกลุ่มอาชีพอย่างชัดเจนและมีนัยสำคัญทางสถิติต่ำกว่าระดับ .05 กล่าวคือ สตรีที่ประกอบอาชีพในภาค เกษตรกรรมและนอกภาค เกษตรกรรม มุ่งหวังให้บุตรเรียนจบโดยเฉลี่ย 9.1 ปี และ 11.9 ปี

ตารางที่ 17 อัตราร้อยละและค่าเฉลี่ยของความมั่งหวังของสตรีเกี่ยวกับระดับการศึกษาของบุตร
จำแนกตามประเภทอาชีพของสตรี และชั้นที่บุตรกำลังเรียน

ชั้นที่บุตรกำลังเรียนและ ความมั่งหวังของสตรี	ประเภทอาชีพของสตรี		
	ในภาคเกษตรกรรม	นอกภาคเกษตรกรรม	รวม
<u>ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6</u>			
ประถมศึกษา	40.4	16.5	29.1
มัธยมศึกษา	50.0	45.9	48.0
สูงกว่ามัธยมศึกษา	9.6	37.6	22.9
รวม	100.0	100.0	100.0
ค่าเฉลี่ย	9.1*	11.9*	10.4
จำนวน	94	85	179
	$X^2 = 24.33$ (ระดับนัยสำคัญ = .0000)		
<u>ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3</u>			
มัธยมศึกษา	78.4	37.3	51.9
สูงกว่ามัธยมศึกษา	21.6	62.7	48.1
รวม	100.0	100.0	100.0
ค่าเฉลี่ย	12.0*	14.3*	13.5
จำนวน	37	67	104
	$X^2 = 14.50$ (ระดับนัยสำคัญ = .0001)		
<u>ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6</u>			
มัธยมศึกษา	25.0	12.2	15.8
สูงกว่ามัธยมศึกษา	75.0	87.8	84.2
รวม	100.0	100.0	100.0
ค่าเฉลี่ย	13.9*	15.5*	15.0
จำนวน	16	41	57
	$X^2 = 0.62$ (ระดับนัยสำคัญ = .4312)		

* มีระดับนัยสำคัญของอัตราส่วน " เอฟ " ต่ำกว่า .05

ตามลำดับ จึงสรุปได้ว่าสตรีที่ประกอบอาชีพนอกภาค เกษตรกรรม ส่วนใหญ่จะมุ่งหวังให้บุตรเรียนจบในระดับที่สูงกว่าสตรีที่ประกอบอาชีพในภาค เกษตรกรรม

เมื่อนำประ เภทอาชีพของสามี เข้ามาร่วมพิจารณาด้วยในฐานะตัวแปรควบคุม (ตารางที่ 18) พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างประ เภทอาชีพของสตรีกับความมุ่งหวัง เกี่ยวกับระดับ การศึกษาของบุตรในกลุ่มสตรีที่สามีประกอบอาชีพในภาค เกษตรกรรมลดลงไปอย่างมากจนไม่มีนัย สำคัญทางสถิติ แสดงว่าในกลุ่มสตรีที่สามีประกอบอาชีพในภาค เกษตรกรรมนั้น ประ เภทอาชีพของ สตรีมีอิทธิพลต่อความมุ่งหวังของสตรีเพียง เล็กน้อย เท่านั้น ทั้งนี้อาจ เนื่องจากว่า ในกลุ่มสตรีที่สามี ประกอบอาชีพในภาค เกษตรกรรมนั้น สตรีส่วนหนึ่งมีอาชีพนอกภาค เกษตรกรรม เช่น อาจจะทำขาย ของช้ออยู่กับบ้าน ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่พบอยู่ทั่วไปในสังคมชนบทไทย แม้ว่าสตรีกลุ่มนี้จะไม่ได้รับ ประ กอบอาชีพ เกษตรกรรมโดยตรง แต่ทัศนคติหรือความมุ่งหวังในเรื่องต่างๆ มักจะได้รับอิทธิพล จากสามีซึ่งเป็น เกษตรกร ดังนั้น ความมุ่งหวังของสตรีกลุ่มนี้จึงใกล้เคียงกับความมุ่งหวังของกลุ่ม สตรีที่ประกอบอาชีพในภาค เกษตรกรรมโดยตรง

แต่สำหรับกลุ่มสตรีที่สามีประกอบอาชีพนอกภาค เกษตรกรรมนั้น ยังคงพบว่าสตรีที่ ประกอบอาชีพนอกภาค เกษตรกรรม มุ่งหวังให้บุตรของตนเรียนจบในระดับที่สูงกว่าสตรีที่ประกอบ อาชีพในภาค เกษตรกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เหตุผลที่น่าจะอธิบายได้คือ สตรีที่ประกอบอาชีพ นอกภาค เกษตรกรรมกลุ่มนี้มีอาชีพที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเกษตรเลย กล่าวคือ ทั้งตนเองและสามี ต่างก็มีอาชีพอยู่นอกภาค เกษตรกรรม ซึ่งมักจะมุ่งหวังให้บุตรเรียนจบในระดับที่สูงกว่าสตรีที่มีอาชีพ ในภาค เกษตรกรรม (แม้ว่าสามีจะประกอบอาชีพนอกภาค เกษตรกรรมก็ตาม)

ในตารางที่ 19 เป็นการนำระดับการศึกษาของสามีเข้ามาร่วมพิจารณาว่า ถ้า หากระดับการศึกษาของสามีใกล้เคียงกันแล้ว สตรีที่ประกอบอาชีพในภาค เกษตรกรรมกับนอกภาค เกษตรกรรมจะยังคงมีความมุ่งหวัง เกี่ยวกับระดับการศึกษาของบุตรแตกต่างกันอยู่หรือไม่ ผลคือ ในกลุ่มสตรีที่สามีได้รับการศึกษาต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษา (ระยะเวลาการศึกษาต่ำกว่า 8 ปี) พบว่า สตรีที่ประกอบอาชีพนอกภาค เกษตรกรรมยังคงมีความมุ่งหวัง เกี่ยวกับระดับการศึกษาของ บุตรสูงกว่าสตรีที่ประกอบอาชีพในภาค เกษตรกรรม อย่างไรก็ตาม การวิจัยครั้งนี้ก็ไม่อาจพิสูจน์ ได้ว่าในกลุ่มสตรีที่สามีได้รับการศึกษาระดับสูง คือตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาขึ้นไปนั้น แบบแผนความ สัมพันธ์ระหว่างประ เภทอาชีพของสตรีกับระดับความมุ่งหวังของสตรี เกี่ยวกับระดับการศึกษาของบุตร นี้จะยังคงเหมือน เดิมหรือจะ เปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ ทั้งนี้ เพราะจำนวนตัวอย่างของสตรีที่ประกอบ อาชีพในภาค เกษตรกรรมและสามีได้รับการศึกษาดังแต่ระดับมัธยมศึกษาขึ้นไปมี เพียง 4 ราย เท่านั้น

ตารางที่ 18 อัตราร้อยละและค่าเฉลี่ยของความมุ่งหวังของสตรีเกี่ยวกับระดับการศึกษาของบุตร
จำแนกตามประเภทอาชีพของสตรี ชั้นที่บุตรกำลังเรียน และประเภทอาชีพของสามี

ชั้นที่บุตรกำลังเรียนและ ความมุ่งหวังของสตรี	สามีประกอบอาชีพในภาคเกษตรกรรม		สามีประกอบอาชีพนอกภาคเกษตรกรรม	
	ในภาคเกษตรกรรม	นอกภาคเกษตรกรรม	ในภาคเกษตรกรรม	นอกภาคเกษตรกรรม
<u>ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6</u>				
ประถมศึกษา	40.2	40.0	41.7	9.2
มัธยมศึกษา	48.8	40.0	58.3	47.7
สูงกว่ามัธยมศึกษา	11.0	20.0	-	43.1
รวม	100.0	100.0	100.0	100.0
ค่าเฉลี่ย	9.2	9.9	8.5*	12.5*
จำนวน	82	20	12	65
	$\chi^2 = 1.29$ (ระดับนัยสำคัญ = .5244)		$\chi^2 = 12.86$ (ระดับนัยสำคัญ = .0016)	
<u>ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3</u>				
มัธยมศึกษา	81.3	**	**	33.9
สูงกว่ามัธยมศึกษา	18.8	**	**	66.1
รวม	100.0	100.0	100.0	100.0
ค่าเฉลี่ย	11.8	**	**	14.5
จำนวน	32	3	4	62

* มีระดับนัยสำคัญของอัตราส่วน "เอฟ" ต่ำกว่า .05

** จำนวนตัวอย่างน้อยกว่า 5 ราย

1.2 กลุ่มสตรีที่มีบุตรกำลังเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างความมุ่งหวังของสตรีเกี่ยวกับระดับการศึกษาของบุตรกับประเภทอาชีพของสตรีกลุ่มนี้ พบว่า มีแบบแผนความสัมพันธ์ลักษณะเดียวกับที่พบในกลุ่มสตรีที่มีบุตรกำลังเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (ตารางที่ 17) กล่าวคือ สตรีที่ประกอบอาชีพนอกภาคเกษตรกรรมกว่าร้อยละ 62.7 มุ่งหวังให้บุตรเรียนจบในระดับที่สูงกว่าระดับมัธยมศึกษา ในขณะที่มีเพียงร้อยละ 21.6 ของกลุ่มสตรีที่ประกอบอาชีพในภาคเกษตรกรรม มุ่งหวังให้บุตรเรียนจบในระดับที่สูงกว่าระดับมัธยมศึกษา และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของจำนวนปีที่สตรีมุ่งหวังให้บุตรเรียน ก็พบความแตกต่างกันอย่างชัดเจน กล่าวคือ สตรีที่ประกอบอาชีพนอกภาคเกษตรกรรมมุ่งหวังให้บุตรเรียนจบโดยเฉลี่ย 14.3 ปี ซึ่งสูงกว่าสตรีที่ประกอบอาชีพในภาคเกษตรกรรมที่มุ่งหวังให้บุตรเรียนจบโดยเฉลี่ยเพียง 12.0 ปี ความสัมพันธ์ดังกล่าวมีนัยสำคัญทางสถิติต่ำกว่าระดับ .05 ไม่ว่าจะทดสอบด้วยไคสแควร์หรืออัตราส่วน " เอฟ"

เมื่อนำประเภทอาชีพของสามีเข้ามาเป็นตัวแปรควบคุม (ตารางที่ 18) ปรากฏว่า จำนวนตัวอย่างของกลุ่มสตรีที่ประกอบอาชีพนอกภาคเกษตรกรรมแต่สามีประกอบอาชีพในภาคเกษตรกรรม กับกลุ่มสตรีที่ประกอบอาชีพในภาคเกษตรกรรมแต่สามีประกอบอาชีพนอกภาคเกษตรกรรม มีจำนวนเพียง 3 ราย และ 4 รายตามลำดับ ซึ่งน้อยเกินกว่าจะวิเคราะห์ได้ ทั้งนี้เป็นเพราะอาชีพของสามีกับภรรยา มักจะมีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมใกล้เคียงกัน เมื่อจำแนกอาชีพออกเป็นกลุ่มกว้างๆ คือ ในภาคเกษตรกรรมและนอกภาคเกษตรกรรมแล้ว สามีและภรรยาส่วนใหญ่จึงมีอาชีพอยู่ในกลุ่มเดียวกัน

เมื่อใช้ระดับการศึกษาของสามีเป็นตัวแปรควบคุม (ตารางที่ 19) ปรากฏผลดังนี้คือ ในกลุ่มสตรีที่สามีได้รับการศึกษาดำกว่าระดับมัศึกษานั้น เมื่อใช้ไคสแควร์ทดสอบความสัมพันธ์ แม้จะพบว่าสตรีที่ประกอบอาชีพในภาคเกษตรกรรมกับสตรีที่ประกอบอาชีพนอกภาคเกษตรกรรม มีความมุ่งหวังเกี่ยวกับระดับการศึกษาของบุตรที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยกลับพบว่า สตรีที่ประกอบอาชีพนอกภาคเกษตรกรรมมุ่งหวังให้บุตรเรียนสูงกว่าสตรีที่ประกอบอาชีพในภาคเกษตรกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการวัดด้วยค่าเฉลี่ยมีความละเอียดสูงกว่าการวัดด้วยอัตราร้อยละ ดังนั้นถ้าพิจารณาจากค่าเฉลี่ยก็น่าจะเชื่อได้ว่าความมุ่งหวังของสตรีทั้งสองกลุ่มนี้แตกต่างกัน จึงสรุปได้ว่า สำหรับกลุ่มสตรีที่สามีได้รับการศึกษาดำกว่าระดับมัศึกษานั้น ประเภทอาชีพของสตรีจะมีอิทธิพลต่อความมุ่งหวังของสตรีเกี่ยวกับระดับการศึกษาของบุตร โดยสตรีที่ประกอบอาชีพนอกภาคเกษตรกรรมมีความมุ่งหวังสูงกว่าสตรีที่ประกอบอาชีพในภาคเกษตรกรรมตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่สำหรับกลุ่มสตรีที่สามีได้รับ

ตารางที่ 19 อัตราร้อยละและค่าเฉลี่ยของความมุ่งหวังของสตรีเกี่ยวกับระดับการศึกษาของบุตร
จำแนกตามประเภทอาชีพของสตรี ชั้นที่บุตรกำลังเรียน และระดับการศึกษาของสามี

ชั้นที่บุตรกำลังเรียนและ ความมุ่งหวังของสตรี	สามีได้รับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา		สามีได้รับการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา	
	ในภาคเกษตรกรรม	นอกภาคเกษตรกรรม	ในภาคเกษตรกรรม	นอกภาคเกษตรกรรม
<u>ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6</u>				
ประถมศึกษา	42.2	22.0	**	4.0
มัธยมศึกษา	50.0	57.6	**	16.0
สูงกว่ามัธยมศึกษา	7.8	20.3	**	80.0
รวม	100.0	100.0	100.0	100.0
ค่าเฉลี่ย	9.2 ^a	10.7 ^a	**	14.7
จำนวน	90	59	4	25
	$\chi^2 = 9.04$ (ระดับนัยสำคัญ = .0109)			
<u>ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3</u>				
มัธยมศึกษา	77.8	60.0	**	18.9
สูงกว่ามัธยมศึกษา	22.2	40.0	**	81.1
รวม	100.0	100.0	100.0	100.0
ค่าเฉลี่ย	12.0 ^a	13.2 ^a	**	15.2
จำนวน	36	30	1	37
	$\chi^2 = 1.68$ (ระดับนัยสำคัญ = .1950)			

* มีระดับนัยสำคัญของอัตราส่วน "เอฟ" ต่ำกว่า .05

** จำนวนตัวอย่างน้อยกว่า 5 ราย

การศึกษาตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาขึ้นไปนั้น มีข้อจำกัดในเรื่องจำนวนตัวอย่างที่น้อยเกินกว่าจะวิเคราะห์ได้ ดังนั้นจึงไม่อาจพิสูจน์ได้ว่าสมมติฐานดังกล่าวจะเป็นจริงในกลุ่มสตรีที่สามิได้รับการศึกษาสูงหรือไม่

1.3 กลุ่มสตรีที่มีบุตรกำลังเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เมื่อพิจารณาอัตราร้อยละตามตารางที่ 17 แม้จะปรากฏว่าความสัมพันธ์ระหว่างความมุ่งหวังของสตรีเกี่ยวกับระดับการศึกษาของบุตรกับประเภทอาชีพของสตรีจะไม่มีนัยสำคัญทางสถิติก็ตาม กล่าวคือ ร้อยละ 87.8 ของสตรีที่ประกอบอาชีพนอกภาคเกษตรกรรม เมื่อเทียบกับร้อยละ 75.0 ของสตรีที่ประกอบอาชีพในภาคเกษตรกรรมมุ่งหวังให้บุตรเรียนจบในระดับที่สูงกว่าระดับมัธยมศึกษา แต่เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยก็พอจะยืนยันได้ว่า สตรีที่ประกอบอาชีพนอกภาคเกษตรกรรมมีแนวโน้มที่จะมุ่งหวังให้บุตรเรียนจบในระดับที่สูงกว่าสตรีที่ประกอบอาชีพในภาคเกษตรกรรม คือ สตรีที่ประกอบอาชีพนอกภาคเกษตรกรรมมุ่งหวังให้บุตรเรียนโดยเฉลี่ย 15.5 ปี ในขณะที่สตรีที่ประกอบอาชีพในภาคเกษตรกรรมมุ่งหวังให้บุตรเรียนเพียง 13.9 ปี และความแตกต่างนี้มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงพอสรุปในเบื้องต้นได้ว่า สตรีที่ประกอบอาชีพนอกภาคเกษตรกรรม มุ่งหวังให้บุตรเรียนจบในระดับสูงกว่าสตรีที่ประกอบอาชีพในภาคเกษตรกรรม

1.4 สรุป โดยทั่วไปแล้วพบว่า ประเภทอาชีพของสตรีมีอิทธิพลต่อความมุ่งหวังของสตรีเกี่ยวกับระดับการศึกษาของบุตร กล่าวคือ สตรีที่ประกอบอาชีพนอกภาคเกษตรกรรม มักจะมุ่งหวังให้บุตรของตนเรียนจบในระดับที่สูงกว่าสตรีที่ประกอบอาชีพในภาคเกษตรกรรม ความสัมพันธ์ดังกล่าวส่วนใหญ่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ยกเว้นกลุ่มสตรีที่มีบุตรกำลังเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งสามิประกอบอาชีพในภาคเกษตรกรรม ที่พบว่าประเภทอาชีพของสตรีไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับระดับความมุ่งหวังของสตรี

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากประเภทอาชีพของสตรีมีความสัมพันธ์กับประเภทอาชีพของสามิสูงมาก ดังนั้น เมื่อใช้ประเภทอาชีพของสามิเป็นตัวแปรควบคุม จึงทำให้จำนวนตัวอย่างในกลุ่มสตรีที่ประกอบอาชีพแตกต่างไปจากอาชีพของสามิเหลือน้อยมากจนไม่สามารถวิเคราะห์ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มสตรีที่มีบุตรกำลังเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ข้อค้นพบอีกประการหนึ่งคือ จากการเปรียบเทียบอิทธิพลของประเภทอาชีพของสตรีต่อความมุ่งหวังเกี่ยวกับระดับการศึกษาของบุตรในสตรี 3 กลุ่ม คือ สตรีที่มีบุตรกำลังเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6, ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ประเภทอาชีพของ

สตรีจะมีอิทธิพลต่อความมุ่งหวังของสตรีอย่างชัดเจนมากในกลุ่มสตรีที่มีบุตรกำลัง เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (ค่า X^2 สูงมาก) แต่ในกลุ่มสตรีที่มีบุตรกำลัง เรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จะเห็นว่าประเภทอาชีพของสตรีมีอิทธิพลต่อความมุ่งหวังของสตรีไม่มากนัก ทั้งนี้เพราะสตรีที่มีบุตรกำลัง เรียนอยู่ในระดับมัธยมศึกษา มักจะมุ่งหวังให้บุตร เรียนจบในระดับสูงใกล้เคียงกัน กล่าวคือ ส่วนใหญ่มุ่งหวังให้บุตร เรียนจบสูงกว่าระดับมัธยมศึกษา ทั้งนี้ไม่ว่าสตรีจะมีอาชีพอยู่ในภาค เกษตรกรรมหรือนอกภาค เกษตรกรรมก็ตาม

2. สถานภาพทางทรัพย์สินของครัวเรือน

ในการตัดสินใจให้บุตร เรียนถึงระดับใดนั้น บิดามารดาจะต้องคำนึงถึงสถานภาพทางเศรษฐกิจของตน เพราะค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษามักจะแปรผันในทางบวกกับระดับการศึกษา ข้อค้นพบจากผลงานวิจัยที่ผ่านมาพบว่า ความมุ่งหวังของบิดามารดามักจะผันแปรในทางบวกตามสถานภาพทางเศรษฐกิจของครัวเรือน ดังนั้นจึงตั้งสมมติฐาน เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาสำหรับประเด็นนี้ว่า "สตรีที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีสถานภาพทางทรัพย์สินสูง จะมุ่งหวังให้บุตรเรียนจบในระดับสูงกว่าสตรีที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีสถานภาพทางทรัพย์สินต่ำ" ผลการศึกษาปรากฏในรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 กลุ่มสตรีที่มีบุตรกำลัง เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สถานภาพทางทรัพย์สินของครัวเรือนกับความมุ่งหวังของสตรี เกี่ยวกับระดับการศึกษาของบุตรมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอย่างชัดเจน (ตารางที่ 20) สตรีที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีสถานภาพทางทรัพย์สินสูง จะมุ่งหวังให้บุตรของตนเรียนจบในระดับสูงกว่าสตรีที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีสถานภาพทางทรัพย์สินต่ำ กล่าวคือ สตรีที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีสถานภาพทางทรัพย์สินสูง ปานกลาง และต่ำ มุ่งหวังให้บุตรของตนเรียนจบสูงกว่าระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 69.7, 39.4 และ 7.7 ตามลำดับ เมื่อพิจารณา ค่าเฉลี่ยจะพบความสัมพันธ์ที่ชัดเจนยิ่งขึ้น กล่าวคือ สตรีที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีสถานภาพทางทรัพย์สินสูง ปานกลาง และต่ำ มุ่งหวังให้บุตรเรียนจบโดยเฉลี่ย 14.1 ปี, 12.0 ปี และ 8.6 ปี ตามลำดับ ผลการตรวจสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย โดยการจับคู่ตรวจสอบตามวิธีการของเชฟฟี (Scheffe) ปรากฏว่าค่าเฉลี่ยทุกคู่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า .05 จึงเป็นที่ยืนยันว่า ความมุ่งหวังของสตรีเกี่ยวกับระดับการศึกษาของบุตร ขึ้นอยู่กับสถานภาพทางทรัพย์สินของครัวเรือนที่ตนอาศัยอยู่

ตารางที่ 20 อัตราร้อยละและค่าเฉลี่ยของความมุ่งหวังของสตรี เกี่ยวกับระดับการศึกษาของบุตร
จำแนกตามสถานภาพทางทรัพย์สินของครัวเรือน และชั้นที่บุตรกำลังเรียน

ชั้นที่บุตรกำลังเรียนและ ความมุ่งหวังของสตรี	สถานภาพทางทรัพย์สินของครัวเรือน			
	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	รวม
<u>ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6</u>				
ประถมศึกษา	48.7	16.9	3.0	34.2
มัธยมศึกษา	43.6	43.7	27.3	41.5
สูงกว่ามัธยมศึกษา	7.7	39.4	69.7	24.2
รวม	100.0	100.0	100.0	100.0
ค่าเฉลี่ย	8.6*	12.0*	14.1*	10.3
จำนวน	156	71	33	260
	$X^2 = 80.27$ (ระดับนัยสำคัญ = .0000)			
<u>ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3</u>				
มัธยมศึกษา	55.8	55.2	19.4	46.6
สูงกว่ามัธยมศึกษา	44.2	44.8	80.6	53.4
รวม	100.0	100.0	100.0	100.0
ค่าเฉลี่ย	13.0*	13.4*	15.2*	13.7
จำนวน	43	57	36	146
	$X^2 = 15.11$ (ระดับนัยสำคัญ = .0009)			
<u>ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6</u>				
มัธยมศึกษา	21.4	10.4	9.1	11.9
สูงกว่ามัธยมศึกษา	78.6	89.6	90.9	88.1
รวม	100.0	100.0	100.0	100.0
ค่าเฉลี่ย	14.4*	15.1	15.8*	15.2
จำนวน	14	48	22	84
	$X^2 = 3.75$ (ระดับนัยสำคัญ = .4775)			

* มีระดับนัยสำคัญของอัตราส่วน " เอฟ " ต่ำกว่า .05

ในการตรวจสอบความสัมพันธ์ดังกล่าวข้างต้นโดยใช้ประเภทอาชีพของสามีเป็นตัวแปรควบคุม (ตารางที่ 21) ยังคงพบว่าสตรีที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีสถานภาพทางทรัพย์สินสูง มีแนวโน้มที่จะมุ่งหวังให้บุตรของตนเรียนจบในระดับสูงมากกว่าสตรีที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีสถานภาพทางทรัพย์สินต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มสตรีที่สามีประกอบอาชีพนอกภาคเกษตรกรรม ส่วนกลุ่มสตรีที่สามีประกอบอาชีพในภาคเกษตรกรรม ถึงแม้ว่าระดับความสัมพันธ์จะต่ำกว่ากลุ่มสตรีที่สามีประกอบอาชีพนอกภาคเกษตรกรรม แต่แบบแผนความสัมพันธ์ก็ไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก กล่าวคือ เมื่อตรวจสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้วยวิธีการของเชปที ยังคงพบความแตกต่างของความมุ่งหวังเกี่ยวกับระดับการศึกษาของบุตรระหว่างสตรีที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีสถานภาพทางทรัพย์สินต่ำกับสตรีที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีสถานภาพทางทรัพย์สินปานกลาง และกับสตรีที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีสถานภาพทางทรัพย์สินสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างสตรีที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีสถานภาพทางทรัพย์สินปานกลางกับสตรีที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีสถานภาพทางทรัพย์สินสูง

เมื่อใช้ระดับการศึกษาของสามีเป็นตัวแปรควบคุม ผลปรากฏตามตารางที่ 22 กล่าวคือ ในกลุ่มสตรีที่สามีได้รับการศึกษาค่ากว่าระดับมัธยมศึกษา ยังคงพบว่าความมุ่งหวังของสตรีเกี่ยวกับระดับการศึกษาของบุตรมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับสถานภาพทางทรัพย์สินของครัวเรือน ไม่ว่าจะพิจารณาจากอัตราร้อยละหรือจากค่าเฉลี่ย ส่วนกลุ่มสตรีที่สามีได้รับการศึกษาดั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป แม้ว่าระดับความสัมพันธ์ดังกล่าวจะน้อยกว่าที่เคยพบในตารางที่ 20 แต่ทิศทางของความสัมพันธ์ก็ไม่ได้เปลี่ยนไปจากเดิม คือ ยังคงพบว่าสตรีที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีสถานภาพทางทรัพย์สินสูง มุ่งหวังให้บุตรเรียนจบในระดับที่สูงกว่าสตรีที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีสถานภาพทางทรัพย์สินต่ำ จึงพอสรุปในประเด็นนี้ได้ว่า สำหรับสตรีที่มีบุตรกำลังเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นั้น ระดับการศึกษาของสามีไม่มีผลทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพทางทรัพย์สินของครัวเรือนกับความมุ่งหวังของสตรีเกี่ยวกับระดับการศึกษาของบุตรเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมากนัก

2.2 กลุ่มสตรีที่มีบุตรกำลังเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สำหรับสตรีกลุ่มนี้ยังคงพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพทางทรัพย์สินของครัวเรือนกับความมุ่งหวังของสตรีเกี่ยวกับระดับการศึกษาของบุตร มีความสัมพันธ์ในเชิงบวก ทานองเดียวกันกับกลุ่มสตรีที่มีบุตรกำลังเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (ตารางที่ 20) แต่ไม่พบความแตกต่างอย่างชัดเจนนักระหว่างสตรีที่อาศัยอยู่

ตารางที่ 21 อัตราร้อยละและค่าเฉลี่ยของความมุ่งหวังของสตรีเกี่ยวกับระดับการศึกษาของบุตร
จำแนกตามสถานภาพทางทรัพย์สินของครัวเรือน ชั้นที่บุตรกำลัง เรียน และประเภ
อาชีพของสามี

ชั้นที่บุตรกำลังเรียนและ ความมุ่งหวังของสตรี	สามีประกอบอาชีพในภาคเกษตรกรรม			สามีประกอบอาชีพนอกภาคเกษตรกรรม		
	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	ต่ำ	ปานกลาง	สูง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6						
ประถมศึกษา	57.4	33.3	10.0	33.3	5.0	-
มัธยมศึกษา	37.6	43.3	50.0	53.7	45.0	17.4
สูงกว่ามัธยมศึกษา	5.0	23.3	40.0	13.0	50.0	82.6
รวม	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
ค่าเฉลี่ย	8.2*	10.4*	12.1*	9.6*	13.1*	15.0*
จำนวน	101	30	10	54	40	23
	$\chi^2 = 21.40$ (ระดับนัยสำคัญ = .0003)			$\chi^2 = 42.40$ (ระดับนัยสำคัญ = .0000)		
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3						
มัธยมศึกษา	82.4	73.7	80.0	34.8	47.8	10.3
สูงกว่ามัธยมศึกษา	17.6	26.3	20.0	65.2	52.2	89.7
รวม	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
ค่าเฉลี่ย	11.5	12.2	12.2	14.0*	13.9*	15.6*
จำนวน	17	19	5	23	46	29
	$\chi^2 = 1.35$ (ระดับนัยสำคัญ = .8162)			$\chi^2 = 14.61$ (ระดับนัยสำคัญ = .0007)		

* มีระดับนัยสำคัญของอัตราส่วน "เอฟ" ต่ำกว่า .05

ในครัวเรือนที่มีสถานภาพทางทรัพย์สินต่ำกว่าสตรีที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีสถานภาพทางทรัพย์สินปานกลาง ซึ่งมุ่งหวังให้บุตรเรียนจบสูงกว่าระดับมัธยมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 44.2 และ 44.8 ตามลำดับ โดยมีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันเพียง 0.4 ปี เท่านั้น

ความมุ่งหวังของสตรีเกี่ยวกับระดับการศึกษาของบุตร มีความแตกต่างกันค่อนข้างชัดเจนในกลุ่มสตรีที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีสถานภาพทางทรัพย์สินต่ำ กับสตรีที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีสถานภาพทางทรัพย์สินสูง และระหว่างสตรีที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีสถานภาพทางทรัพย์สินปานกลางกับสตรีที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีสถานภาพทางทรัพย์สินสูง กล่าวคือ สตรีที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีสถานภาพทางทรัพย์สินต่ำและสตรีที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีสถานภาพทางทรัพย์สินสูงมุ่งหวังให้บุตรเรียนจบในระดับสูงกว่ามัธยมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 44.2 และ 80.6 ตามลำดับ (แตกต่างกันประมาณ 36 จุด) ส่วนความแตกต่างระหว่างสตรีที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีสถานภาพทางทรัพย์สินปานกลางกับสตรีที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีสถานภาพทางทรัพย์สินสูงนั้น พบว่า มุ่งหวังให้บุตรเรียนจบในระดับที่สูงกว่ามัศึกษาร้อยละ 44.8 และ 80.6 ตามลำดับ (แตกต่างกันถึง 35 จุด)

ผลจากการวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ยก็ให้ผลที่สอดคล้องกับการวิเคราะห์ด้วยอัตราร้อยละ คือ สตรีที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีสถานภาพทางทรัพย์สินสูงมุ่งหวังให้บุตรเรียนจบโดยเฉลี่ย 15.2 ปี ซึ่งสูงกว่ากลุ่มสตรีที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีสถานภาพทางทรัพย์สินปานกลางและสถานภาพทางทรัพย์สินต่ำที่มุ่งหวังให้บุตรเรียนจบโดยเฉลี่ย 13.4 ปี และ 13.2 ปี ตามลำดับ

ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับผลงานวิจัยที่ผ่านมา และสนับสนุนเหตุผลที่ว่า สถานภาพทางเศรษฐกิจเป็นตัวกำหนดความมุ่งหวังของมารดาเกี่ยวกับระดับการศึกษาของบุตร มารดาที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสูง ย่อมมีศักยภาพในการส่งเสริมบุตรให้เรียนระดับสูง จึงได้ตั้งความมุ่งหวังเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรเอาไว้ในระดับสูงด้วย ในขณะที่มารดาที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำ มักมีข้อจำกัดในการส่งเสริมให้บุตรเรียน จึงตั้งความมุ่งหวังเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรไว้ในระดับต่ำหรือในระดับเท่าที่ตนเองจะสามารถส่งเสริมได้

เมื่อนำประเภทอาชีพของสามี เข้ามาร่วมพิจารณาในฐานะตัวแปรควบคุม (ตารางที่ 21) พบว่า แบบแผนความสัมพันธ์เดิม ปรากฏเฉพาะในกลุ่มสตรีที่สามีประกอบอาชีพนอกภาคเกษตรกรรม ส่วนกลุ่มสตรีที่สามีประกอบอาชีพในภาคเกษตรกรรมกลับไม่พบความสัมพันธ์ดังกล่าวเลย ไม่ว่าจะวิเคราะห์ด้วยค่าร้อยละหรือค่าเฉลี่ยก็ตาม เหตุผลหนึ่งที่น่าจะอธิบายได้คือการแสดงความมุ่งหวังเกี่ยวกับระดับการศึกษาของบุตรในสตรีกลุ่มนี้ อาจจะได้รับอิทธิพลจากสามี

ที่ทำงานอยู่ในภาคเกษตรกรรม ซึ่งผู้ที่อยู่ในสังคมเกษตรกรรมนั้น มักจะไม่ให้ความสำคัญกับการศึกษาของบุตรมากนัก ไม่ว่าจะเป็นสถานภาพทางเศรษฐกิจระดับใดก็ตาม ดังจะเห็นได้จากอัตราร้อยละของสตรีที่มุ่งหวังให้บุตรเรียนจบเพียงระดับมัธยมศึกษาสูงถึงร้อยละ 74-82 หรือโดยเฉลี่ยแล้วมุ่งหวังให้บุตรเรียนจบ 11.5-12.2 ปี จึงพอสรุปได้ว่า ในกลุ่มสตรีที่มีบุตรกำลังเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นั้น ความสัมพันธ์ในเชิงบวกระหว่างสถานภาพทางทรัพย์สินของครัวเรือนกับความมุ่งหวังของสตรีเกี่ยวกับระดับการศึกษาของบุตร เป็นความสัมพันธ์แบบมีเงื่อนไข คือจะปรากฏแบบแผนความสัมพันธ์ดังกล่าว เฉพาะในกลุ่มสตรีที่สามีประกอบอาชีพนอกภาคเกษตรกรรม ส่วนกลุ่มสตรีที่สามีประกอบอาชีพในภาคเกษตรกรรมจะไม่พบความสัมพันธ์ดังกล่าวเลย

เมื่อใช้ระดับการศึกษาของสามีเป็นตัวแปรควบคุม (ตารางที่ 22) ผลก็ปรากฏในทำนองเดียวกันกับการใช้ประเภทอาชีพของสามีเป็นตัวแปรควบคุม กล่าวคือ แบบแผนความสัมพันธ์เดิมที่เคยพบในตารางที่ 18 นั้นปรากฏเฉพาะในกลุ่มสตรีที่สามีได้รับการศึกษาตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาขึ้นไปเท่านั้น ส่วนกลุ่มสตรีที่สามีได้รับการศึกษาต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษากลับไม่พบความสัมพันธ์ดังกล่าวเลย ซึ่งพอจะอธิบายได้ว่า สตรีที่สามีได้รับการศึกษาดังนั้น ตนเองก็มักจะได้รับการศึกษาดำด้วย ทำให้สตรีกลุ่มนี้มองไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา ดังนั้น ไม่ว่าจะสตรีจะอาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีสถานภาพทางทรัพย์สินของครัวเรือนระดับใดก็ตาม ต่างก็มุ่งหวังให้บุตรของตนเรียนจบในระดับต่ำเหมือนกัน

2.3 กลุ่มสตรีที่มีบุตรกำลังเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ข้อมูลในตารางที่ 20 แสดงว่าความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพทางทรัพย์สินของครัวเรือนกับความมุ่งหวังของสตรีเกี่ยวกับระดับการศึกษาของบุตร แตกต่างไปจาก 2 กลุ่มแรกที่กล่าวข้างต้น กล่าวคือ ถึงแม้ความมุ่งหวังของสตรีเกี่ยวกับระดับการศึกษาของบุตรมีแนวโน้มจะสัมพันธ์ในทางบวกกับสถานภาพทางทรัพย์สินของครัวเรือนก็ตาม แต่ความสัมพันธ์ดังกล่าวนี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่ว่าจะตรวจสอบความสัมพันธ์ด้วยค่าไคสแควร์ หรือด้วยอัตราส่วน "เอฟ" ก็ตาม

จากข้อมูลดังกล่าว พอสรุปเป็นข้อค้นพบเบื้องต้นได้ว่า สำหรับกลุ่มสตรีที่มีบุตรกำลังเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 นั้น สถานภาพทางทรัพย์สินของครัวเรือนที่แตกต่างกันไม่ทำให้ความมุ่งหวังของสตรีเกี่ยวกับระดับการศึกษาของบุตรแตกต่างกันมากนัก เหตุผลที่น่าจะนำมาอธิบายได้ก็คือ แรงจูงใจที่ทำให้สตรีกลุ่มนี้ส่งเสียบุตรของตนให้เรียนจนถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายได้นั้นไม่น่าจะเป็นปัจจัยทางเศรษฐกิจ แต่อาจจะ เป็นผลมาจากระดับชั้นที่บุตรกำลังเรียนอยู่ในปัจจุบันมากกว่า หมายความว่า มารดาที่มีบุตรที่กำลังเรียนอยู่ในระดับมัธยมศึกษา (โดยเฉพาะ

ตารางที่ 22 อัตราร้อยละและค่าเฉลี่ยของความมุ่งหวังของสตรีเกี่ยวกับระดับการศึกษาของบุตร
จำแนกตามสถานภาพทางทรัพย์สินของครัวเรือน ชั้นที่บุตรกำลังเรียน และระดับ
การศึกษาของสามี

ชั้นที่บุตรกำลังเรียนและ ความมุ่งหวังของสตรี	สามีได้รับการศึกษาค่ำกว่ามัธยมศึกษา			สามีได้รับการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา		
	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	ต่ำ	ปานกลาง	สูง
<u>ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6</u>						
ประถมศึกษา	52.1	20.8	6.7	-	5.6	-
มัธยมศึกษา	42.5	52.8	40.0	55.6	16.7	17.6
สูงกว่ามัธยมศึกษา	5.5	26.4	53.3	44.4	77.8	82.4
รวม	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
ค่าเฉลี่ย	8.4 ^a	11.2 ^a	13.0 ^a	12.2 ^a	14.2 ^a	14.9 ^a
จำนวน	146	53	15	9	18	17
	$\chi^2 = 42.48$ (ระดับนัยสำคัญ = .0000)			$\chi^2 = 17.71$ (ระดับนัยสำคัญ = .1389)		
<u>ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3</u>						
มัธยมศึกษา	62.5	71.4	38.9	36.4	37.5	-
สูงกว่ามัธยมศึกษา	37.5	28.6	61.1	63.6	62.5	100.0
รวม	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
ค่าเฉลี่ย	12.6	12.5	14.1	14.0 ^a	14.4 ^a	16.2 ^a
จำนวน	32	35	18	11	32	18
	$\chi^2 = 3.07$ (ระดับนัยสำคัญ = .0694)			$\chi^2 = 9.94$ (ระดับนัยสำคัญ = .0106)		

^a มีระดับนัยสำคัญของอัตราส่วน "เอฟ" ต่ำกว่า .05

อย่างยิ่งระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย) มักจะคาดหวังให้บุตรได้รับการศึกษาสูงยิ่งขึ้นโดยไม่คำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือนมากนัก ดังนั้นไม่ว่าสตรีกลุ่มนี้จะอาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีสถานภาพทางทรัพย์สินระดับใดก็ตาม ส่วนใหญ่มักจะตั้งความมุ่งหวังเกี่ยวกับระดับการศึกษาของบุตรไว้สูง เช่น พบว่าสตรีต้องการให้บุตรเรียนจบโดยเฉลี่ย 14.4 - 15.8 ปี ซึ่งเทียบได้กับระดับอนุปริญญา และระดับปริญญาตรี กล่าวคือ สตรีที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีสถานภาพทางทรัพย์สินของครัวเรือนระดับต่ำ, ปานกลาง และสูง มุ่งหวังให้บุตรเรียนจบโดยเฉลี่ยเท่ากับ 14.4 ปี, 15.1 ปี และ 15.8 ปี ตามลำดับ และเมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้วยอัตราส่วน "เอฟ" พบว่าค่าเฉลี่ยเหล่านี้ไม่แตกต่างกัน

2.4 สรุป ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลตามตารางที่ 20-22 สรุปได้ว่า สถานภาพทางทรัพย์สินของครัวเรือนมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความมุ่งหวังของสตรีเกี่ยวกับระดับการศึกษาของบุตรตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยสตรีที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีสถานภาพทางทรัพย์สินสูง มักจะมีความมุ่งหวังให้บุตรเรียนจบในระดับสูงมากกว่าสตรีที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีสถานภาพทางทรัพย์สินต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มสตรีที่มีบุตรกำลังเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งพบว่า ตัวแปรดังกล่าวมีความสัมพันธ์กันสูงมาก แต่สำหรับกลุ่มสตรีที่มีบุตรกำลังเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กลับพบว่าความสัมพันธ์ดังกล่าวไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เพราะสตรีที่มีบุตรกำลังเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีแนวโน้มที่จะมุ่งหวังให้บุตรเรียนจบในระดับสูง โดยไม่คำนึงถึงสถานภาพทางเศรษฐกิจของตนมากนัก

เมื่อนำตัวแปรเกี่ยวกับประเภทอาชีพของสามีและระดับการศึกษาของสามีมาร่วมพิจารณาในฐานะตัวแปรควบคุม ก็ปรากฏว่า ในกลุ่มสตรีที่มีบุตรกำลังเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นั้น ประเภทอาชีพของสามีและระดับการศึกษาของสามีไม่ทำให้แบบแผนความสัมพันธ์ดังกล่าวข้างต้นเปลี่ยนแปลงไปมากนัก แต่สำหรับในกลุ่มสตรีที่มีบุตรกำลังเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปรากฏว่าแบบแผนความสัมพันธ์ยังคงเดิม เฉพาะในกลุ่มสตรีที่สามีประกอบอาชีพนอกภาคเกษตรกรรม และกลุ่มสตรีที่สามีได้รับการศึกษาสูงกว่าระดับมัธยมศึกษาเท่านั้น แต่กลับไม่พบความสัมพันธ์ดังกล่าวในกลุ่มสตรีที่สามีประกอบอาชีพในภาคเกษตรกรรม และกลุ่มสตรีที่สามีได้รับการศึกษาดำกว่าระดับมัธยมศึกษา